

15 יולי 2026

-בהול-

לכבוד :

אלוף אבי בלוט, מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, בדוא"ל : pniot.tzibur@mail.idf.il
אל"ם קובי מרקוס, יועמ"ש איו"ש, בדוא"ל : yoayosh@gmail.com
תת-אלוף הישאם אברהמים, ראש המינהל האזרחי, בדוא"ל : mnz@mgar.co.il
ניצב משה פינצ'י, מפקד מחוז ש"י, משטרת ישראל, בדוא"ל : mahoz.shay@police.gov.il

שלום רב,

הנדון : דרישה להגנה על תושבי קהילת א-טוויל ועל זכויותיהם

אני פונה אליכם בדחיפות בדרישה למתן הגנה לקהילת א-טוויל ולהבטחת זכויותיהם של תושבי הקהילה, לרבות הזכות לקיים את אורחות חייהם כרועי צאן וכחקלאים המעבדים את חלקותיהם, והזכות לגישה לקניינם ואדמתם. תושבי הקהילה מצויים בסיכון לעקירה בכפייה בעקבות הקמת שורה של מאחזים אלימים בסביבתם, השתלטות על אדמותיהם, ופעולות אלימות והתנכלויות בלתי פוסקות המערערות את ביטחונם. בהתאם לחובותיכם הקבועות בדין ולהלכה הפסוקה שנקבעה ואושרה בעניין זה בשנים האחרונות, עליכם לנקוט פעולות אכיפה ומניעה מיידיות המצויות בגדרי סמכותכם, להרחיק מן האזור גורמים אלימים ומפרי סדר, ולהבטיח מימוש זכויותיהם של התושבים כאמור.

1. קהילת א-טוויל מונה כיום 18 בתי אב. היא יושבת במיקומה הנוכחי בסמוך לעירייה עקרה מזה עשרות שנים. המשפחות הוותיקות מתקיימות במקום מזה מאה שנה ויותר. הקהילה מתקיימת מחקלאות, לרבות גידול דגנים ועצי זית, וממרעה צאן.

2. מתחם המגורים של הקהילה מצוי בעיקרו על אדמות בבעלות פרטית, שחלקן הוכרזו כשטחי אש (שטח אש 904א'). באזור מתחמי המגורים מצויים מטעי זיתים ושדות חקלאיים, אותם נהגו התושבים לעבד. מדובר בקרקעות פרטיות בבעלות פלסטינית. על פי עדויות התושבים, הגישה לשדות אלה לצורך עיבודם שובשה באופן שיטתי מאז הוקמו מאחזי חוות באזור, והיא נמנעת באופן עקבי מאז חודש אוקטובר 2023, הן על ידי מתנחלים והן על ידי הצבא. התושבים אינם יכולים לקצור את היבולים, ובחלק מהמקרים מעידים כי תושבי המאחזים השתלטו על השטח וקוצרים את היבול בעצמם או מכניסים עדרי צאן לשטחים החקלאיים, ואלה מכלים את הגידולים וגורמים נזקים בלתי הפיכים לעצים.

3. במהלך השנים האחרונות הוקמו מאחזים אלימים סביב מתחם המגורים של הקהילה. המאחזים מקיפים את הקהילה מכל עבריה: חוות ג' (מדרום להתנחלות גיתית), מאחז נוף הרים ומאחז י' (ממזרח לגיתית), ומאחז א' מצפון. בנוסף למאחזים אלה יש למנות את שורת המאחזים האלימים המקיפים את העירייה עקרה ומשליטים טרור ואלימות באזור כולו, במטרה מוצהרת לגרש את התושבים המוגנים ולייצר רצף התנחלות יהודי לאורך כביש 5. בדומה לשיטת הפעולה הנהוגה ברחבי הגדה המערבית בכלל ובבקעת הירדן בפרט, תושבי

המאחזים פועלים תחילה כדי לדחוק ולגרש באלימות את קהילות הספר שבפאתי העיירות והכפרים, ובענייננו – קהילת א-טוויל.

4. כבמקרים רבים אחרים, לשם השגת המטרה נעשה שימוש באמצעים מגוונים, המופעלים בידי אזרחים ובידי הרשויות במתואם. כך, למשל, נעשה שימוש במרעה צאן, בפעולות הטרדה, באיומים ובפגיעה ברכוש התושבים – במאמץ עיקש לייאש את התושבים, לשבש את שגרת יומם ולחבל בתחושת הביטחון הבסיסית שלהם. בין היתר, המתנחלים והנערים המופעלים על ידם נוהגים להביא את עדרי הבקר שלהם לרעות בחלקות ובמטעים חקלאיים השייכים לקהילה ולהשחיתם; גונבים ציוד; חותכים צינורות מים; ופולשים למתחמי המגורים על מנת להטיל טרור על התושבים ולהמאס עליהם את השהות במקום. כך למשל עוד, לאורך עשורים, התושבים הקימו בורות מים רבים, שמרביתם נתפסו בכוח על ידי מתנחלים ממאחזי האזור, אשר עושים בהם כבשלהם ובין היתר טובלים במים המיועדים לשתיה.

5. לפני כשנה מנתה הקהילה 30 משפחות לפחות. נכון ליום חתימת מכתב זה, יותר ממחצית המשפחות נעקרו בכפייה. עקירתן של משפחות אלה התרחשה כתוצאה ישירה של התנכלות ואלימות פרועה המשתוללת במרחב באין מפריע. דוגמאות בולטות לאירועי אלימות חמורים קיימות למכביר. רבים מהמקרים דווחו למשטרת ישראל ולצבא ולא זכו לטיפול ראוי או בכלל. נציין מקצתן אך לשם הדגמה.

6. בחודש אפריל האחרון נעקרו תושבים נוספים, בעקבות הקמת "מאחז גירוש" ומניעת גישה בטוחה לביתם (ראו לעניין זה פנייתנו מיום 13.4.2026, אשר נענתה על ידיכם זמן רב לאחר השלמת הגירוש שבו עסקה).

7. ביום 8.6.2026 תקף נ"ג את תושבי הקהילה ופצע כמה מהם. על פי עדותה של גב' א"ג, ג' הגיע לביתה בטרקטורון בעת שעבדה בשטח הפתוח, רדף אחריה לתוך ביתה, והכה אותה בצינור מים מפלסטיק בזרועה, בגב ובחזה, וגרם לה לחבלות משמעותיות.

8. בסביבות השעה חצות באותו לילה תקף ג' את מר ע"ג, תושב הקהילה בן 67 בביתו, ופצע אותו בראשו. על פי עדותו של ע': "התעוררתי פתאום כשמישהו הכה אותי באלה בראש. נכנסו שני מתנחלים והכו אותי ואת אשתי. את האישה ברגליים ובגוף ואותי בפנים. אני חשבתי שהם עומדים להרוג אותי. קמתי והתחלתי לצרוח, ואז המתנחלים ברחו. לפני שהמתנחל נכנס, הוא תלש את מצלמת האבטחה וגנב אותה. הפעילים התקשרו לצבא ולמשטרה. אף אחד לא הגיע. הוא הכה אותי בעיניי בעזרת הפנס שלו וריסס אותי בגז פלפל. השכנים שלי והפעילים הישראלים לקחו אותי למרפאה בעקרב. ע' מתאר תקיפות קודמות מצדו של ג'. כך למשל, בראשית חודש מאי 2026 תקף אותו ג' בתוך ביתו פעם נוספת, ולאחר מכן הזעיק תגבורת שאפשרה להרחיב את ההתפרעות עוד יותר.

9. ביום 15.4.2024 ירו מתנחלים למוות בשני רועים פלסטינים על אדמות הקהילה. על פי העדויות, קבוצה של מתנחלים, בחלקם חמושים, הגיעה סביב השעה ארבע אחר הצהריים עם עדר פרות לאדמות פלסטיניות פרטיות, סמוך לבתי התושבים. בהמשך הצטרפו מתנחלים נוספים, חלקם חמושים ורעולי פנים. למקום הגיעו גם חיילים, אשר לא מנעו את המשך האלימות. מעט לאחר מכן, המתנחלים פתחו באש לעבר הפלסטינים, ממנה נהרגו ע"פ, בן 30,

- ומ"ג, בן 21. האירוע תועד מרחוק ושודר בחשבון הפייסבוק של מועצת עקרב. מהתיעוד עולה כי במהלך האירוע נשמעו עשרות יריות, במספר מקבצים, במשך יותר מדקה.
10. כחודש לפני כן, ביום 19.3.2024 בשעות אחר הצהריים, ירו חיילים בפ"ג, רועה צאן בן 43. האירוע התרחש במהלך חודש הרמדאן, כאשר החיילים התעמתו עם התושב המוגן שישב תחת עץ וקרא. החיילים תקפו אותו, הפילו אותו ארצה ולאחר מכן ירו בו כשניסה להגן על עצמו.
11. לצד אירועי האלימות החמורים והתכופים, סובלים תושבי הקהילה מהתנכלויות יומיומיות, מפגיעה בקניינם וביכולתם לקיים את אורח חייהם ולהתפרנס, ומרמיסה קבועה של זכויותיהם, לרבות זכותם להגנה. התושבים כולם מעידים, כי כבר מזה תקופה אינם יכולים להוציא את עדריהם למרעה בשטחים ששימשו אותם למרעה לפני, בשל התנכלות המאחזים הסובבים אותם, ובראשם מאחזו של נ"ג. הם מעידים כי הם נאלצים לרכוש מזון קנוי לבעלי החיים בשעה שמאחזי החוות חולשים על כלל השטחים המקיפים אותם, ומונעים מהם לצאת עם העדרים למרעה באלימות ובאיומים. עדויות עקביות מעלות כי המאחזים באזור מונעים מהתושבים גישה לחלקות חקלאיות פרטיות שאותן עיבדו, וחוסמים בפניהם כל אפשרות להמשיך לעבדן. מי מבין בעלי האדמות שבכל זאת חורש וזורע מגלה שעמלו הרב היה לחינם, שכן המתנחלים משתלטים בכוח על החלקות הזרועות ומזינים את עדריהם בחיטה ובגידולים אחרים ככל שישנם. פלישות לשטחים החקלאיים הללו מתועדות כעניין שבשגרה.
12. ככלל, שגרת היום של תושבי הקהילה מתאפיינת בהתמודדות עם פלישות, הטרדות ואלימות יומיומית. מעשי ההתנכלות האלה שכיחים כל כך, עד שלא ניתן להתייחס אלא לדוגמאות מעטות להם: ביום 26.6.2026 תועד ניסיון לדריסת עדר צאן של תושבי הקהילה על ידי טרקטורן ממאחזו של ג' (אירועים דומים תועדו בימים 11.5.2026 ו-17.5.2026). ביום 22.6.2026 פלשו מתנחלים, ביניהם בניו הבגירים של נ"ג, למתחם המגורים של אחד התושבים. אירועים דומים הכוללים פלישה לבתי ולחצרות תושבים במעורבות קטינים ממאחזי האזור, חזרו על עצמם ביום 28.6.2026, ופעמיים במהלך 29.6.2026 (בבוקר ובערב).
- טבלה המפרטת אירועי התנכלות ואלימות ותלונות או קריאות למשטרה בהתאם – מצ"ב למכתב זה.
13. פניות רבות של התושבים ושל פעילים הנוכחים במקום לצבא ולמשטרה, לא הובילו לאכיפה אפקטיבית נגד הפורעים או למתן סיוע כלשהו לתושבים המוגנים. הרשויות האמונות על אכיפת חוק ועל קיום הסדר הציבורי נמנעות מאכיפה ומשימוש בסמכויותיהן לשם הגנה על התושבים, ואף מסייעות לפעולות הדחיקה באמצעים רבים: מניעת עריכת תיקונים חיוניים בתשתיות שבהן חיבלו המתנחלים כאמור; ביצוע מעצרים ועיכובים תכופים של תושבי המקום ללא עילה ועל פי בקשת המתנחלים; הפקעה ותפיסה של רכוש פרטי; הריסת מבנים ועוד.
14. לא זו בלבד שאין טיפול בעבריינים, אלא שתושבים שהגיעו לתחנת משטרה על מנת להגיש תלונה על אלימות המתנחלים, נעצרו בעצמם והוחזקו משך שעות ארוכות בידי הצבא (ראו פנייתנו בעניין זה מיום 16.5.2026). לידי כך הגיעה הפקרת התושבים ורדיפתם.
15. לפני תושבי המקום חוברו לתשתית החשמל של העיריה הסמוכה עקרב. חבלה במערכת החשמל הובילה לניתוק כולל של רשת החשמל של עקרב. ניסיון לתקן את החבלה באמצעות

מכשור מתאים נעצר על ידי הצבא ביום 3.5.2026. אנשי צבא ומינהל שמיהרו להתייצב במקום, הגדילו לעשות והורו על החרמת משאית התיקון שהוזמנה, בטענה שתיקון רשת החשמל דורש תיאום. בעקבות המקרה נותרו תושבי קהילת א-טוויל ללא חיבור לחשמל, בפתחו של הקיץ החם. כעת התושבים תלויים בגנרטור המופעל באמצעות סולר, במהלך חלק קטן משעות היממה בלבד.

16. חיבור המים של הקהילה נותק גם הוא לאחרונה, כחלק ממאמצי הגירוש המובלים בידי מאחזי האזור. ביום 27.6.2026, צינור המים הראשי המחבר את בתי התושבים לתשתית המים של הכפר עקרה נותק בידי מתנחלים. ניסיון התושבים לתקן את צינור המים סוכל על ידי הצבא מספר פעמים, בטענה שנדרש לכך תיאום, ואילו בקשות לתיאום בעניין זה לא נענו (ראו פנייתנו מיום 28.6.2026). תושבי הקהילה מעידים כי במהלך החודש שקדם לכך מתנחלים חיבלו בתשתיות ובבורות המים לפחות שלוש פעמים, באופן חוזר ונשנה. למותר לציין, כי ללא גישה סבירה למים, אין לתושבים ולבעלי החיים יכולת לשרוד במקום. משמעות הדבר היא כפייתם לעזוב.

17. נוסף על כל האמור, בשנתיים האחרונות הכריזה המדינה על 8,160 דונם מאדמות עקרה, ובהן שטחים חקלאיים מעובדים, כאדמות מדינה. פגיעה זו בקניינם של התושבים מיועדת, בין היתר, להקמת מאחזים והתנחלויות נוספים באזור בעתיד. מהלכים אלה חושפים את תמיכת הרשויות במהלכי הטיהור האתני האלים באזור, וצפויים לספק להם רוח גבית.

דרישה להפעלת סמכויות המפקד הצבאי בהתאם לחובותיו

18. במהלך השנים האחרונות אנו שבים ומתריעים בדבר ההכרח לשים סוף למדיניות המובילה לעקירה של קהילות מוגנות ממקום מושבן בגדה המערבית, דוגמת תמיכה בתקצוב והקמת מאחזים ויישום מדיניות אכיפה העולה כדי רדיפה של האוכלוסייה הפלסטינית — ללא הועיל. בין ינואר 2023 ל-16 במרץ 2026 תיעד משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים את עקירתם הכפויה של 5,500 פלסטינים, בהם 3,270 ילדים, כתוצאה מאלימות מתנחלים, התעמרות רשויות הביטחון והמינהל האזרחי והגבלות גישה למים, שירותים חיוניים ולקרקע (דיווח משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים (OCHA) מיום 19.3.2026).

19. חובת המפקד הצבאי לקיים שלטון חוק, לשמור על הסדר הציבורי, ולהגן על התושבים המוגנים בשטח הכבוש אינה שנויה במחלוקת. החובה להבטיח את הסדר והחיים הציבוריים התפרשה על ידי בית המשפט העליון כ"קיום משטר, השומר על זכויות האזרח ודואג לרווחתה המרבית של האוכלוסייה". בגדר כך, על המפקד הצבאי להגן על כלל זכויות האדם של התושבים המוגנים בשטח הכבוש שבשליטת ישראל, ובכללן הזכות לכבוד, הזכות להגנה, הזכות לפרטיות ולקיום חיי משפחה, הזכות לחופש תנועה, לבריאות, לקניין, ולקיום בכבוד (בג"ץ 7957/07 מראעבה נ' ראש ממשלת ישראל פ"ד ס(2) 477, 504 (2005), להלן: **עניין מראעבה**).

20. בפסיקה הודגש עוד, כי "ההגנה על ביטחונם וקניינם של התושבים המקומיים היא מהחובות הבסיסיות ביותר המוטלות על המפקד הצבאי בשטח" (בג"ץ 9593/04 מוראר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון, פ"ד סא(1) 844 (2006); בג"ץ 393/82 ג'מיעת אסכאן נ' מפקד כוחות

צה"ל בגדה המערבית פ"ד לו(4) 785, 792-793 (1983)). עוד הודגש, כי החובה להגן על חייו ובטחונו של כל אדם, קיימת ללא תלות בחוקיות ישיבתו במקום מסוים (עניין **מראעבה** בעמ' 498; בג"ץ 4219/02 **גוסין נ' מפקד כוחות צה"ל**, פ"ד נו(4), 608, 611 (2002); בג"ץ 3969/06 **אלחרוב נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית** (22.10.2009), להלן: עניין **אלחרוב**).

21. בבג"ץ 8117/23 **נואג'עה נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית** (29.7.2024) (להלן: עניין **נואג'עה**) הדגיש בית המשפט את החובה להגן באופן אפקטיבי על התושבים המוגנים מפני אלימות והפרת חוק, וביתר שאת כשאלה מופנות כלפיהם באופן שיטתי.

22. בגדרן של חובות אלה, אין מחלוקת כי קיימת חובה ליתן משקל רב ולהקדיש אמצעים ומשאבים נאותים לשמירה על חייהם, ביטחונם ורכושם של התושבים המוגנים, ולאפשר שגרת חיים תקינה. חל איסור חמור על עקירה כפויה של המוגנים, ועל רדיפתם באמצעות שלילת זכויות והגנות מהם, על רקע השתייכותם.

23. כאמור לעיל, חלקן של הרשויות בגירוש הבלתי חוקי בא לידי ביטוי לא רק בהימנעות מאכיפה ובמניעת הבאת עבריינים מקרב המתנחלים לדיון, אלא גם בסיוע להקמת מאוזים, תקצובם, מתן תמיכה היקפית, הקצאת קרקעות, הקצאת "אמצעי ביטחון", המשמשים להתעמרות בתושבים פלסטינים, ועוד ועוד.

24. בסופו של יום, שותפות הרשויות במהלך הגירוש היא מלאה וגלויה, והן נושאות באחריות מלאה לפשעים אלה. העובדה שבפועל מתנחלים הם שמכים, גונבים ומחבלים ברכוש אינה מעלה ואינה מורידה, שעה שרשויות המדינה תומכות בהם, מקנות להם חסינות ומאשררות את מעשיהם בדיעבד.

25. בידי המפקד הצבאי, המינהל האזרחי והמשטרה טווח רחב של סמכויות המאפשרות לבלום את האלימות כלפי התושבים הפלסטינים מן השורש, המוטיבציה לעשות כן חסרה. המפקד הצבאי רשאי להורות על סגירת שטחים להגנת הקהילות, על הרחקת גורמים אלימים, על החרמת כלי רכב וכלי נשק, ועל נקיטת אמצעי ביטחון מגוונים ככל הנדרש. העובדות שפורטו לעיל אינן מותירות כל ספק בדבר נחיצותם של צעדים דחופים אלה בעניינה של קהילת א-טוויל, על מנת לשים סוף להתנכלות למשפחות, ולמנוע הפיכת עקירת הקהילה למעשה עשוי ומוגמר שאין ממנו חזרה.

26. שורה ארוכה של החלטות ופסקי דין, שהביעו מורת רוח ממחדלי המדינה והצבא, חזרו ונדרשו לחובת המדינה להגיב באופן אפקטיבי כאשר מתקיימת הפרת חוק, ולהגן על תושבים מפני אלימות והתנכלות בראייה כוללת באופן מניעתי, ותוך שקילה קונקרטית של צעדים מעשיים בגדרי סמכויותיהם, ולא רק בתגובה לאירועים נקודתיים (ראו למשל: עניין **נואג'עה**; בג"ץ 23/8835 **תוואנה נ' המפקד הצבאי** (צו על תנאי מיום 20.3.2024); בג"ץ 24/4287 **עמארנה נ' שר הביטחון** (צו על תנאי מיום 26.10.2025); בג"ץ 25-08-20966 **עיריית מזרעה א-שרקיייה נ' שר הביטחון** (החלטה מיום 10.9.2025 ומיום 28.10.2025); בג"ץ 25-07-10151 **מליחאת נ' המפקד הצבאי** (החלטה מיום 29.7.2025); בג"ץ 24-11-36119 **עווד נ' המפקד הצבאי** (החלטה מיום 17.2.2026 ומיום 2.2.2026); בג"ץ 23/8117 **ראש מועצת הכפר סוסיא נ' המפקד הצבאי** (29.7.2024); בג"ץ 24-08-67603 **ח'טיב נ' שר הביטחון** (החלטה מיום 15.12.2024), ועוד).

לנוכח כל האמור נבקשכם לפעול בהקדם כדלקמן :

- א. לאפשר באופן מיידי תיקון תשתיות המים והחשמל של הקהילה, שנותקו בידי מתנחלים.
 - ב. לעשות שימוש בכלל סמכויות המפקד הצבאי ככל הנדרש על מנת להעניק לקהילה הגנה אפקטיבית ולמנוע את עקירתה הכפויה, בכלל זה לשקול סגירת שטחי המגורים בפני ישראלים שאינם מוזמנים על ידי תושבי המקום.
 - ג. לעשות שימוש בסמכויות המפקד הצבאי על מנת להרחיק את המתנחלים האלימים הפועלים באזור מהגדה המערבית, על מנת למנוע פעילות עבריינית נוספת כלפי קהילת א-טוויל וקהילות נוספות.
 - ד. ליצור ערוץ קשר שיאפשר לקהילה לקבל מענה יעיל ומהיר במקרים של התנכלות כלפיה על רקע גזעני ולאומני, ולמסור את פרטי הקשר לנציגי הקהילה.
 - ה. לחדד את ההנחיות לכוחות צה"ל הפועלים בגזרה, באשר לאיסור לשתף פעולה עם ההתנכלות לתושבים מוגנים בכל דרך שהיא, ולחובתם למנוע אלימות, איומים, הטרדה והסגת גבול ולהגן על התושבים המוגנים.
 - ו. לאפשר לתושבים גישה מלאה לאדמות חקלאות פרטיות וגישה לשטחי מרעה.
 - ז. לחקור באופן מהיר ויעיל תלונות בגין מקרי אלימות, פגיעה ברכוש והטרדה במרחב ולמצות את הדין עם הפושעים.
- נודה על תשובתכם הדחופה על מנת שנוכל לשקול את המשך צעדינו.
- לתשומת ליבכם, לא נקבל את התשובה הגנרית שאימצתם כדי להתנער מחובותיכם, ולפיה בכל מקרה ומקרה אפשר לפנות למשטרה. מענה זה אינו מסייע, ומדיניות להסתפק במענה זה אינה סבירה ואינה כדין. מדובר בראש ובראשונה בפעולה אלימה ומתמשכת ממניע לאומני, המהווה איום על בטחון התושבים המוגנים, ומטרתה עקירתם בכפייה.

בברכה,

רעות שאער, עו"ד

העתק :

ד"ר גיל לימון - המשנה ליועמ"שית לניהול ותפקידים מיוחדים